

INZICHT 1: Als jongeren veel mensen in de buurt zien roken is de kans groter dat ze zelf starten met roken. Dit effect is groter als de relatie tussen de jongeren en degene die rookt sterker is (vb ouder)

1. Onderbouwing

Uit de bevraging blijkt dat 57% van de mensen in de buurt elke dag rokende mensen op straat tegenkomen. (bij rokers is dit 58%, bij niet-rokers 55%).

De mensen uit de buurt die dagelijks rokers zien in de buurt zien deze vooral:

- op de pleintjes (42%),
 - vooral Plein der Verenigde Naties
 - Plein of grens Pennepoelstraat
- buiten aan de bushalte (31%),
 - Bushaltes in het Oud-Oefenplein (+ buslijnen) (8):
 - Antwerpsesteenweg 20 en 37
 - Schijfstraat 110 en 121
 - Liersesteenweg 222 en 283
 - Liersesteenweg 330 en 343
- aan de cafés of restaurants (30%),
- aan de school (24%),
 - In het Oud Oefenplein:
 - GO! Freinetschool Villa Zonnebloem (kleuter + lager)
 - In de buurt van het Oud Oefenplein:
 - GO! Basisschool Maurits Sabbe (kleuter + lager)
 - Vrije Basisschool Don Bosco (kleuter + lager)
 - GO! Basisschool De Baan (kleuter + lager)
 - PTS, Provinciale Middenschool voor Tuinbouw en Techniek (secundair)

43% van de mensen uit de buurt geeft aan dat een groot aantal van hun burens rookt. (bij rokers is dit 57%, bij niet-rokers 39%).

16% van de mensen uit de buurt geeft aan dat een groot aantal van hun burens rookt. (bij rokers is dit 21%, bij niet-rokers 14%).

2. Geformuleerde uitdagingen

HOE KUNNEN WE... buurtbewoners bewust maken van het voorbeeld dat ze geven aan jongeren in de buurt? Ook op het gebied van roken.

HOE KUNNEN WE op plaatsen in de buurt waar veel gerookt wordt, rokers bewust maken van de zichtbaarheid van hun rookgedrag naar anderen en specifiek jongeren?

HOE KUNNEN WE... mensen die een voorbeeld zijn voor jongeren (ouders, jeugdwerkers...) ondersteunen om hun voorbeeldrol op te nemen?

INZICHT 2: Rookvrij beleid draagt bij aan een meer rookvrije sociale norm. En een meer rookvrije sociale norm vergroot het draagvlak om zich aan de rookvrije afspraak te houden

1. Onderbouwing

65% van de buurt was akkoord met de stelling dat roken op publieke plaatsen verboden moet worden. Bij rokers is dit 40%. Voor plekken waar veel kinderen komen stijgt dit cijfers naar 90% voor de buurt (92% bij rokers ; 89% bij niet-rokers). Er is dus een groot draagvlak bij rokers om roken op publieke plaatsen waar veel kinderen komen te verbieden. Dit biedt onderbouwing voor acties op de locaties, waar aangegeven wordt veel gerookt te worden en kinderen komen, zoals de pleintjes en aan de school.

9% van de mensen uit de buurt die roken geeft aan in huis te roken.

19% van de mensen uit de buurt die roken vindt roken in huis als er kinderen aanwezig zijn oké.

2. Geformuleerde uitdagingen

HOE KUNNEN WE... een rookvrije plek creëren in de buurt?

HOE KUNNEN WE... rokers in de buurt sensibiliseren om niet te roken op plekken waar veel kinderen komen?

HOE KUNNEN WE...buurtbewoners informeren over de risico's van meeroken en derdehandsrook?

HOE KUNNEN WE... ouders ondersteunen om hun huis rookvrij te houden?

HOE KUNNEN WE... mensen die vandaag in huis roken motiveren en ondersteunen om niet meer in huis te roken?

INZICHT 3: Een meer rookvrije sociale norm kan zorgen voor minder overlast door peuken in de buurt.

1. Onderbouwing

89% van de mensen uit de buurt stoort zich aan de peuken die op straat liggen (83% bij rokers ; 90% bij niet-rokers). Een buurtbewoner gaf in het LOKAAL DIENSTENCENTRUM ook over mensen die de asbak van hun auto regelmatig komen leeggieten in de roosters voor zijn appartementsblok.

2. Geformuleerde uitdagingen

HOE KUNNEN WE... peukenafval in de buurt verminderen?

HOE KUNNEN WE... rokers in de buurt sensibiliseren om hun peuken niet op grond te smijten?

INZICHT 4: In de buurt zijn al verschillende mensen gestopt met roken. Terugval komt bij verschillende mensen voor. Een meer niet rokenorm kan terugval uitstellen.

1. Onderbouwing

67% van de mensen uit de buurt die roken heeft spijt ooit te zijn begonnen met roken. 35% voelt zich beschaamd om te vertellen aan mensen dat ze roken.

76% geeft zichzelf een 7 of meer op 10 qua motivatie om te willen stoppen met roken. De meeste rokers willen dus zeer graag stoppen.

- Bij 26% van hen was hun laatste stoppoging minder dan 6 maanden geleden
- Bij 16% van hen was hun laatste stoppoging tussen 6 maanden en 1 jaar geleden
- Bij 37% van hen was hun laatste stoppoging langer dan 1 jaar geleden
- 21% van hen ondernam nog nooit een stoppoging

Meer dan de helft (57%) van de personen die hervallen zijn na een stoppoging wijt dit aan stress.

2. Geformuleerde uitdagingen

HOE KUNNEN WE... buurtbewoners ondersteunen bij het stoppen met roken?

HOE KUNNEN WE... de ondersteuning en aanmoediging van de buurt bij rookstop zo groot mogelijk maken?

HOE KUNNEN WE... ondersteunende omgeving in de buurt installeren om de kans op herval bij rookstop op klein mogelijk te maken?

INZICHT 5: Mensen roken als copingsmechanisme voor stress. Hierdoor zijn er meer mensen die in het straatbeeld roken.

1. Onderbouwing

Meer dan de helft (57%) van de personen die hervallen zijn na een stoppoging wijt dit aan stress.

2. Geformuleerde uitdagingen

HOE KUNNEN WE... mensen op een andere manier laten omgaan met stress?

INZICHT 6: Roken in huis is voor bepaalde buurtbewoners die roken iets heel gewoon. Ouders zijn hier belangrijke actoren

1. Onderbouwing

9% van de rokers rookt in huis.

19% van de rokers vindt roken in de nabijheid van kinderen oké

2. Geformuleerde uitdagingen

HOE KUNNEN WE... ouders ondersteunen om hun huis rookvrij te houden?

HOE KUNNEN WE... mensen die vandaag in huis roken motiveren en ondersteunen om niet meer in huis te roken?

INZICHT 7: Actoren in de buurt kunnen bijdragen aan het installeren van een meer rookvrije sociale norm. Niet iedereen ziet het echter als zijn rol. Of is zeer moeilijk om resultaten mee te behalen.

1. Onderbouwing

Het is sinds de start van het project zeer moeizaam om andere actoren uit de wijk te betrekken. Vermoedelijk heeft dit deels te maken met het feit dat praten over roken als professional gevoelig ligt. We hebben dit zelf gemerkt (de jongeren die de bevraging op straat gingen afnemen werden niet altijd hartelijk onthaald). Bij het lokaal dienstencentrum was er weinig bereidheid om de bevraging te laten afnemen op enkele evenementen (buurtheest, modeshow). We mochten de bevraging wel gaan afnemen bij de senioren, maar de werknemers zelf leken niet happig om over het thema te spreken.

Bij de jongerenwerking van J@M werd de bevraging ingevuld. Er zijn veel rokers onder de deelnemers aan dat aanbod en we weten niet of het bespreken van roken of preventie ervan aanbod komt in de werking.

2. Geformuleerde uitdagingen

HOE KUNNEN WE... actoren in de buurt (vb zorgprofessionals, welzijnsprofessionals...) inspireren en (blijvend) motiveren om een rol op te nemen rond roken en een meer rookvrije norm?